

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
281 – 48/16
Београд

дел. бр. 25669 датум: 06. 07. 2016.

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

BEOGRADSKI CENTAR
ZA LJUDSKA PRAVA

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

ПРАЋЕЊЕ ПОСТУПАЊА ПРЕМА МИГРАНТИМА/ТРАЖИОЦИМА АЗИЛА И СПРОВОЂЕЊА
ПРЕПОРУКА НПМ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСТУПАЊА

Извештај о посети Прихватилишту за странце у Падинској Скели

Београд, јун 2016. године

МАНДАТ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Законом о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака¹ прописано је да Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ) обавља посете установама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе, у циљу одвраћања државних органа и службених лица од било каквог облика мучења или било ког другог облика злостављања, као и ради усмеравања државних органа ка стварању смештајних и осталих животних услова у установама у којима се смештају лица лишена слободе у складу са важећим прописима и стандардима.

НПМ има право: на несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим установама и свим просторијама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе; да насамом разговара са тим лицима, и са службеним лицима, која су обавезна да сарађују тим поводом, и са свим осталим лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе; на приступ свој документацији која се односи на та лица; да надлежним органима даје препоруке у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређења услова у којима се она задржавају или затварају.

У члану 2а Закона одређено је да Заштитник грађана обавља послове НПМ и да у обављању тих послова сарађује са омбудсменима аутономних покрајина и удружењима чијим је статутом предвиђени циљ удруживања унапређење и заштита људских права и слобода, у складу са законом.

У институцији Заштитника грађана формирана је посебна организациона јединица „Секретаријат Националног механизма за превенцију тортуре“, која обавља стручне послове НПМ, чији је мандат одређен чланом 4. Опционог протокола за превенцију тортуре. Секретаријатом руководи секретар НПМ у складу са смерницама заменика Заштитника грађана, задуженог за заштиту права лица лишених слободе.

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман АП Војводине су потписали Меморандум о сарадњи у обављању послова НПМ², којим је предвиђено да ће Покрајински омбудсман активно учествовати у посетама мониторинг тима НПМ установама у којима су смештена лица лишена слободе, а које се налазе на територији АП Војводине.

На основу спроведеног поступка по јавном позиву³, Заштитник грађана је изабрао удружења са којима ће остваривати сарадњу у обављању послова НПМ, и то Београдски центар за људска права, Виктимолошко друштво Србије, Групу 484, Иницијативу за права особа са менталним инвалидитетом (MDRI-S), Комитет правника за људска права (YUCOM), Међународну мрежу помоћи (IAN), Одбор за људска права – Ваљево, Хелсиншки одбор за људска права у Србији и Центар за људска права – Ниш.

По обављеним посетама, НПМ сачињава извештаје које доставља посећеној установи. Након тога, НПМ одржава стални дијалог са посећеном установом, као и органом у чијем је саставу та установа, у циљу отклањања утврђених недостатака који могу довести до појаве тортуре, нељудског или понижавајућег поступања.

¹ „Сл. лист СЦГ - Међународни уговори“, бр. 16/2005 и 2/2006 и „Сл. гласник РС - Међународни уговори“, бр. 7/2011.

² Потписан 12. децембра 2011. године.

³ Објављен је 29. јануара 2016. године у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

ПОСЕЂЕНА ИНСТИТУЦИЈА	Прихватилиште за странце у Падинској Скели
ЦИЉ ПОСЕТЕ	Праћење поступања према мигрантима/тражиоцима азила и спровођења препорука НПМ упућених у 2015. години
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана, у сарадњи са удружењем Београдски центар за људска права
ДАТУМ ПОСЕТЕ	21. јун 2016. године
НАЈАВА ПОСЕТЕ	Посета је ненајављена
ТИМ ЗА ПОСЕТУ	<p>Вођа тима: Јелена Унијат, <i>Стручна служба Заштитника грађана/НПМ</i></p> <p>Чланови тима: Јелена Јелић, <i>Стручна служба Заштитника грађана/НПМ</i> Борјана Перуничкић, <i>Стручна служба Заштитника грађана/Одељење за родну равноправност</i> Марко Анојчић, <i>Стручна служба Заштитника грађана/НПМ</i> Марко Штамбук, <i>Београдски центар за људска права</i> Raduan Mansouri, <i>Преводилац за арапски језик</i> Mokhtar Shehkoui <i>Преводилац за фарси језик</i></p>

САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ

Сви полицијски службеници у Прихватилишту за странце остварили су пуну сарадњу са тимом НПМ, пружили све тражене информације и омогућили несметан увид у тражену документацију.

ТОК ПОСЕТЕ

ФАЗА I: РАЗГОВОР СА ПРЕДСТАВНИЦИМА ПРИХВАТИЛИШТА ЗА СТРАНЦЕ

Посета тима Националног механизма за превенцију тортуре започета је разговором са управником Прихватилицшта, шефом Одсека за прихват и смештај странаца Одељења за странце у Управи граничне полиције и службеницима Прихватилицшта. Том приликом је указано на мандат НПМ, опште циљеве који се желе постићи, принципе поступања, представљен је план посете Прихватилицшта и постављена су питања о поступању према странцима смештеним у Прихватилицшту. Саговорници НПМ представили су рад Прихватилицшта у општим цртама, указали на основне проблеме са којима се суочавају у раду и дали одговоре на постављена питања.

ФАЗА II: ОБИЛАЗАК ПРОСТОРИЈА У КОЈИМА БОРАВЕ СМЕШТЕНИ СТРАНЦИ

Током посете тим НПМ обишао је и просторије у којима бораве странци.

ФАЗА III: УВИД У ДОКУМЕНТАЦИЈУ

Извршен је увид у документацију о лицима смештеним у Прихватилицшту, као и у извештаје о употреби средстава принуде.

ФАЗА IV: РАЗГОВОР СА СТРАНЦИМА СМЕШТЕНИМ У ПРИХВАТИЛИШТУ

Током посете обављен је разговор са 3 страна држављанина (држављанином Босне и Херцеговине, Краљевине Мароко и Народне Демократске Републике Алжир) који су у тренутку посете били смештени у Прихватилицшту.

ФАЗА V: РАЗГОВОР СА ЛЕКАРОМ КПЗ БЕОГРАД - ПАДИНСКА СКЕЛА

Имајући у виду да услуге здравствене заштите лицима смештеним у Прихватилицшту за странце пружа лекар КПЗ Београд - Падинска Скела, тим НПМ обавио је разговор и са лекаром, како би стекао што потпунији увид о наведеном.

1. Увод

У претходном периоду НПМ је два пута посетио Прихватилиште за странце (31. 10. 2014. године и 13. 8. 2015. године), о чему су сачињени извештаји о посетама бр. 71-84/14 од 02. 12. 2014. године и бр. 71-73/15 од 19. 8. 2015. године. Приликом претходне посете Прихватилишту су упућене четири препоруке за унапређење поступања према странцима. Током ове посете утврђено је да је по препорукама делимично поступљено.

2. Процедуре пријема и отпуста странаца из Прихватилишта

Увидом у „Књигу странаца смештених у Прихватилишту“ утврђено је да је од почетка 2016. године до дана посете НПМ у Прихватилишту било смештено 174 странца. Од укупног броја смештених било је око 10 женских лица и исто толико малолетника. Сви малолетници били су смештени заједно са родитељима, односно није било малолетника без пратње. Женска лица су углавном била смештена заједно са својим породицама, али је било и неколико жена које су путовале без чланова породице. Највише смештених лица били су држављани Сирије, Авганистана, Пакистана и Алжира. Просек боравка странаца у Прихватилишту је око три недеље, а најдужи боравак био је у трајању од два месеца.

Странци се смештају у Прихватилиште по решењима подручних полицијских управа које су затекле странца кога није могуће одмах принудно удаљити, до принудног удаљења. Пре доношења решења о одређивању боравка у Прихватилишту, полицијске управе писмено траже сагласност управника Прихватилишта за смештај странаца или начелника Одељења за странце у Управи граничне полиције⁴.

Поред наведеног, у Прихватилиште се смештају и странци који код себе немају путне исправе или било какве друге исправе за доказивање идентитета. На основу извршеног увида у предмете утврђено је да су странци по овом основу (чл. 49. ст. 1. Закона о странцима⁵), задржавани и у циљу њиховог присуства како би у својству сведока учествовали у кривичним поступцима вођеним у вези са кривичним делом недозвољеног преласка државне границе и кријумчарења људи, имајући у виду да су углавном били жртве наведених кривичних дела. Решења о одређивању боравка у Прихватилишту за ова лица надлежне полицијске управе доносе по извршеним консултацијама са јавним тужилаштвом. Ова лица су се у Прихватилишту задржавала веома кратко, свега три до четири дана, односно до спровођења јавном тужиоцу.

Такође се смештају и странци којима је правноснажном судском пресудом, поред кривичне или прекршајне санкције, изречена и мера безбедности протеривања странца из земље, односно заштитна мера удаљења странца, до њиховог принудног удаљења из Републике Србије.

Приликом довођења странца Прихватилишту се доставља писмени налог за пријем странца који је издао начелник надлежне полицијске управе. У налогу се наводе основни лични подаци странца, да ли је странац дактилоскопиран и претресен и да ли је потребно да се стави у изолацију. У налозима у које је НПМ имао увид је означавано да странац није за изолацију или та ставка није опредељена (ради се о унапред припремљеним обрасцима налога које је потребно попунити на празним местима или изабрати између две опције

⁴ Према речима управника Прихватилишта, ова сагласност се тражи да би се оценило да ли је могуће удаљење на основу доказа нађених код странца (поступак реадмисије) и ради добијања информације да ли има места у Прихватилишту за странце.

⁵ "Сл. гласник РС", бр. 97/08

заокруживањем). Према речима управника Прихватилишта, у питању је стари образац налога који поједине полицијске управе и даље попуњавају и уколико би у неком налогу стајало да је странац за изолацију, по налогу у том делу се не би поступило.

Службена лица састављају записник о пријему и претресу странца, у који се, поред личних података лица које се прима, уносе и подаци о службенику полицијске управе који је странца довео; затим констатација да ли су уочене телесне повреде или знакови неке болести; опис евентуално уочених телесних повреда; изјава полицијског службеника који га је довео о околностима насталих повреда; изјава странца о околностима насталих повреда; обавештење полицијског службеника који је довео странца о његовим евентуалним склоностима; предлог предузимања мера; као и који предмети су пронађени током претреса. На крају записника постоји рубрика „Примедбе“, а записник потписују присутни полицијски службеници. Такође, приликом отпуштања странца, сачињава се записник о отпусту странца из Прихватилишта за странце, који потписује и странац, а чији образац је сачињен само на српском језику.

Лицима се приликом пријема одузимају мобилни телефони, новац и ствари које по процени полицијских службеника Прихватилишта представљају безбедносни ризик (попут оштрих предмета, сечива и слично). О привремено одузетим предметима сачињава се потврда, коју потписује и лице од кога су одузети и чији је образац такође сачињен само на српском језику без обзира да ли странац исти разуме или не. Странцу се личне ствари враћају по отпуштању, односно по отпочињању поступка принудног удаљења, што се констатује у записнику о отпусту. Странци се дактилоскопирају и фотографишу у Прихватилишту. По пријему им се омогућава да обаве један телефонски разговор о трошку Министарства унутрашњих послова.

По пријему странцима који не разумеју српски језик уручује се образац о правима на енглеском језику, који је сачињен сходно правилима кривичног поступка. На обрасцу се налазе информације о правима ухапшених, односно лица лишених слободе без одлуке суда, које странце којима је одређен смештај у Прихватилишту не упознају у потпуности са ситуацијом у којој се налазе и правима која имају, а могу им створити и погрешну слику о њиховом статусу.⁶ Поједина права ухапшених оправдано нису наведена.⁷

Странцима није одређен боравак у Прихватилишту применом овлашћења предвиђених Закоником о кривичном поступку, односно не ради се о лицима која су задржана или ухапшена у смислу овог законика, већ су лишена слободе и налазе се под полицијским надзором на основу Закона о странцима и Закона о азилу⁸, а применом овлашћења из члана 104. Закона о полицији.⁹ Због тога би информације о правима странаца којима је одређен боравак у Прихватилишту требало прилагодити њиховој правној и фактичкој ситуацији, тако што ће бити обавештени о свом правном статусу и о правима која имају као лица под полицијским надзором и странци којима је одређен боравак у

⁶ У обрасцу се, између осталог, наводи и да је полиција у обавези да странца лишеног слободе без одлагања, а најкасније у року од 8 сати (требало би да стоји 48 сати), изведе пред истражног судију (судију за претходни поступак). Чл. 69. ст. 2. Законика о кривичном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13 и 55/14) је предвиђено да ће, уколико се то не догоди, лице бити пуштено на слободу. Такође, наводи се и да је полиција дужна да странца обавести о свему што му се ставља на терет. Ове одредбе на странце којима је одређен боравак у Прихватилишту нису применљиве.

⁷ Право ухапшеног да непосредно пре првог саслушања прочита кривичну пријаву, записник о увиђају и налаз и мишљење вештака и да пре него што буде саслушан има са браниоцем поверљив разговор који се надзире само гледањем (чл. 68. ст. 1. т. 6. и чл. 69. ст. 1. т. 2. Законика о кривичном поступку).

⁸ „Сл. гласник РС“, бр. 109/07

⁹ "Сл. гласник РС", бр. 6/16

Прихватилишту. Такође, с обзиром да не разумеју сви странци енглески језик, ове информације би им требало пружити на језику који разумеју или, уколико је потребно, треба ангажовати преводиоца.

1.

УТВРЂЕНО

У Прихватилишту за странце странцима се уручује образац о правима који их не упознаје у потпуности са ситуацијом у којој се налазе и правима која имају, а може им створити и погрешну слику о њиховом статусу.

РАЗЛОЗИ

Имигранти лишени слободе би требало - исто као и друге категорије лица лишених слободе – да имају право, од самог почетка лишења слободе, да обавесте лице по свом избору о својој ситуацији и да имају приступ адвокату и лекару. Надаље, они би требали бити изричито обавештени, без одлагања и на језику који разумеју, о својим правима и поступку који се примењује на њих.

СРТ је уочио да су ови захтеви испуњени само у неким државама. Посебно, делегације су у више наврата током посета среле притворене имигранте који очигледно нису били у потпуности информисани на језику који разумеју о свом законском положају. У циљу превазилажења ових проблема, притвореним имигрантима треба системски обезбедити документ који објашњава процедуру која је применљива на њих и који их обавештава о њиховим правима. Овај документ би требало да буде доступан на језицима које најчешће говоре они на које се односи и, ако је потребно, треба прибегавати услугама преводиоца.¹⁰

Поред ова три основна права, међународни уговори признају право нерегуларног мигранта лишеног слободе да тражи конзуларну помоћ. Међутим, како не желе сви нерегуларни мигранти да контактирају своје националне власти, остваривање овог права мора да остане на дотичном лицу.¹¹

У циљу олакшања вршења конзуларних функција у односу на држављане државе именована, ако заинтересовани то тражи, надлежни орган ће обавестити, без одлагања, конзулат државе именована ако је на његовом конзуларном подручју држављанин те државе ухапшен, затворен, стављен у притвор или задржан на ма који други начин. Они ће исто тако без одлагања доставити конзулату свако саопштење које му је упутило лице које је ухапшено, затворено, притворено или на други начин задржано. Ти органи морају без одлагања обавестити заинтересованог о његовим правима на основу овог става.¹²

ПРЕПОРУКА

Министарство унутрашњих послова ће за странце који се примају у Прихватилиште за странце обезбедити образац о правима који ће им се уручити одмах по пријему и којим ће их обавестити о правној ситуацији у којој се налазе и правима која имају, укључујући, али не ограничавајући се на:

- информације о правним основима одређивања, трајању, разлозима за продужење трајања и начинима престанка боравка у Прихватилишту;
- право да о смештању у Прихватилиште одмах обавесте неког од чланова породице или друго блиско лице, о трошку Прихватилишта;
- право да траже да се о смештању у Прихватилиште обавести дипломатско-конзуларни представник државе чији су држављани, односно државе која штити

¹⁰ Стандарди Европског комитета за спречавање мучења (2002) 1 - Rev. 2015, т. 30. Извода из VII Општег извештаја [СРТ/Inf (97) 10], објављеног 1997. год.

¹¹ Стандарди Европског комитета за спречавање мучења (2002) 1 - Rev. 2015, т. 83. Извода из XIX Општег извештаја [СРТ/Inf (2009) 27], објављеног 2007. год.

¹² Бечка Конвенција о конзуларним односима, чл. 36. ст. 1. т. б

њихове интересе, а странци чије интересе не штити ниједна држава да се обавести надлежна међународна организација;

- право на контакт са правним заступником, неометан и ненадзиран разговор са правним заступником и да правни заступник може присуствовати саслушањима пред органима власти;

- право да захтевају да их без одлагања прегледа лекар кога слободно изаберу, а ако он није доступан, лекар кога одреди полиција;

- да им се, уколико има здравствене или друге посебне потребе, обезбеди други одговарајући смештај;

- да се малолетни странац смешта у Прихватилиште са родитељем, односно другим законским заступником, осим ако надлежни орган старатељства процени да је за њега повољнији други смештај;

- да не смеју бити принудно удаљени на територију где им прети прогон због њихове расе, пола, вере, националне припадности, држављанства, припадности одређеној друштвеној групи или политичког мишљења нити на територију на којој постоји ризик да ће бити подвргнути мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању или кажњавању, као и да имају могућност да поднесу захтев за добијање азила у Републици Србији;

- да малолетни странац не сме да се врати у земљу порекла или у трећу државу која је спремна да га прихвати док му се не обезбеди одговарајући пријем;

- да, уколико сматрају да су му поступањем или пропуштањем поступања запосленог при вршењу службених задатака повређена људска и мањинска права и слободе, могу поднети пријужбу управнику Прихватилишта.

Држављани трећих држава су се по споразумима о реадмисији и ове године удаљавали само у Бугарску. Такође, странци се из Прихватилишта удаљавају и авионом, преко Аеродрома „Никола Тесла“.

3. Материјални услови

Материјални услови смештаја лица су задовољавајући. Лица која се налазе у Прихватилишту задужена су за одржавања хигијене просторија у којима бораве, међутим хигијена купатила и мокрих чворова у анексу намењеном за смештај мушких лица и даље није задовољавајућа, што је констатовано и приликом претходне посете НПМ у августу 2015. године. Приликом посете установљено је да су зидови у спаваоницама у мушком анексу прљави, а да су касете за одлагање личних ствари дотрајале, као и већи број санитарних уређаја. Такође, запажено је и да је опрема за одржавање хигијене просторија дотрајала.

2.

УТВРЂЕНО

У анексу Прихватилишта за странце, намењеном за смештај мушких лица, уочено је да су зидови спаваоница прљави, да хигијена мокрих чворова и купатила није задовољавајућа, као и да су касете за одлагање личних ствари, већи број санитарних уређаја и опрема за одржавање хигијене просторија дотрајали.

РАЗЛОЗИ

*Према лицу лишеном слободe мора поступати човечно и с уважавањем достојанства његове личности.*¹³

*Страницу се одређује смештај у за то намењеној просторији Прихватилицшта, која мора бити чиста, сува, загрејана, опремљена санитарним чвором и довољно осветљена како природним тако и вештачким осветљењем.*¹⁴

Странац је дужан да одржава хигијену тела, одеће, обуће, постељине и смештајног простора, просторије за дневни боравак, мокрих чворова и простора око Прихватилицшта.

*Просторије Прихватилицшта се чисте свакодневно. Распоред странаца одређених за чишћење, време, начин чишћења и контролу врши вођа смене.*¹⁵

*Просторије за задржавање морају бити чисте и одржаване, а хигијена у њима задовољавајућа. Задржана лица у просторијама за задржавање треба да имају приступ санитарном чвору у пристојном и чистом стању.*¹⁶

ПРЕПОРУКА

Прихватилицште за странце ће у анексу, намењеном за смештај мушких лица, побољшати хигијену спаваоница тако што ће извршити хигијенско кречење, замениће дотрајале касете за одлагање личних ствари, као и дотрајале санитарне уређаје.

Прихватилицште за странце ће спровести расположиве мере у циљу утицаја на лица смештена у Прихватилицшту да одржавају личну хигијену, као и хигијену у простора у ком бораве и створиће услове за одржавање исте омогућавањем неопходних средстава и опреме.

4. Режим боравка у Прихватилицшту

Упутством које је донео министар унутрашњих послова су прописани кућни ред и правила боравка у Прихватилицшту за странце.¹⁷ У Упутству се налазе одредбе о одређивању, трајању и престанку боравка у Прихватилицшту, смештају малолетног странца у Прихватилицште и трошковима спровођења странца из Закона о странцима (ст. 2. – 6. и 10. Упутства), о начину принудног удаљења (ст. 7.), о забрани напуштања, начину извођења и последицама самовољног напуштања Прихватилицшта (ст. 8. и 9.), о распореду дневних активности (ст. 11. и 12.), о начину распоређивања, условима смештаја, гардероби и обући, одржавању хигијене, боравку на свежем ваздуху, исхрани, посетама, остваривању верских права, контакту са спољним светом, набавци личних ствари и правној помоћи (ст. 13. – 23.), о дисциплинским преступима, мерама (укор, ограничење или забрана одређених права, упућивање у самицу) и поступку и извршењу дисциплинских мера према странцу који не поштује кућни ред и правила боравка (ст. 24. – 29.) и о отпусту странца из Прихватилицшта (ст. 30. и 31.).

¹³ Устав РС ("Сл. гласник РС" бр. 98/06), чл. 28, ст. 1.

¹⁴ Упутство о кућном реду и правилима боравка у Прихватилицшту за странце 01 бр. 12392/09 од 14.10.2009. год, т. 13.

¹⁵ Ibid, т. 16. ст. 1. и 3.

¹⁶ Стандарди Европског комитета за спречавање мучења (2002) 1 - Rev. 2015, т. 47. Извода из XII Општег извештаја [CPT/Inf (2002) 15], објављеног 2002. год.

¹⁷ 01 бр. 12392/09 од 14.10.2009. године

У Прихватилишту је видно истакнут Извод из кућног реда на српском, енглеском, француском, руском и арапском језику, којим је регулисан режим боравка у Прихватилишту.

С обзиром да је, према речима управника Прихватилишта, у току поступак израде предлога новог Закона о странцима и постојеће Упутство о кућном реду и правилима боравка у Прихватилишту за странце ће морати да се замени новим Упутством, како би се ускладио са новим Законом, када он буде усвојен.

Став НПМ је да би у новом Упутству, поред горе наведених, требало да стоје и одредбе о личним стварима које странац који борави у Прихватилишту може држати код себе и о начину чувања ствари које су му привремено одузете, као и одредбе о начину остваривања права и њиховој заштити (могућност обраћања и на који начин полицијским службеницима ради остваривања права и могућност притуживања управнику Прихватилишта, уколико странац сматра да су му поступањем или пропуштањем поступања запосленог при вршењу службених задатака повређена људска и мањинска права и слободе).

Даље, имајући у виду да је садашњим Упутством прописано да се странцу омогућава купање најмање два пута недељно у летњем и једном недељно у зимском периоду, што је недовољно за одржавање доброг нивоа хигијене, новим Упутством је потребно предвидети учесталије купање.¹⁸

Такође, омогућавање посете свештеног лица не би требало бити условљено постојањем већег броја странаца исте вероисповести, како је то сада предвиђено, већ се сваком странцу треба омогућити, у оквиру правила кућног реда Прихватилишта, посета и разговор са свештеним лицем.

Странци могу слободно да се крећу у унутрашњем делу Прихватилишта, поред чега им је омогућен и боравак на свежем ваздуху у дворишту. Од активности на располагању им стоји гледање телевизије и играње друштвених игара (шах, итд). По одобрењу управника могу да примају посете¹⁹ и омогућени су им телефонски позиви. Амбасаде држава, чији су држављани странци, обавештавају се само у случају сагласности странаца.

Храна за странце смештене у Прихватилишту сервира се три пута дневно. Обезбеђена је кувана храна, а сва три obroка су калорична, разноврсна и у складу са верским убеђењима. Куповина им је дозвољена понедељком и четвртком на тај начин што им сходно њиховим потребама и материјалним могућностима поручене артикле купују службеници Прихватилишта.

5. Комуникација

Као што је већ напред описано готово сви обрасци (записник о отпусту, потврда о привремено одузетим предметима итд.) постоје искључиво на српском језику, што знатно отежава упознавање странца са процедурама кроз које пролази током пријема и о његовој ситуацији, а такође се поставља и питање сврхе стављања његовог потписа на документе које није у стању да прочита и разуме. Образац о правима израђен је поред српског и на енглеском језику, али је проблем уколико лице не говори ни енглески језик.

¹⁸ Најмање три пута недељно.

¹⁹ Према наводима управника, посете се по правилу одобравају, једини услов је да буду током радног времена.

Усмена комуникација између службеника Прихватилишта и лица смештених у Прихватилишту који не говоре српски се води углавном на енглеском језику. Лицима се на овај начин саопштавају и њихова права и обавезе. Поред наведеног начина комуникације, службеници Прихватилишта комуницирају са странцима који не говоре ни српски ни енглески језик уз помоћ лица, најчешће других странаца, која се затекну у Прихватилишту и разумеју енглески језик и језик којим говори странац који не зна наведена два језика. Увидом у један од предмета је утврђено да се овакав вид комуникације, односно превођења користи и приликом предузимања одређених службених радњи, што се не може сматрати оправданим.

Нарочит проблем у вези са комуникацијом са странцима који не говоре српски и енглески језик настаје приликом пружања услуга здравствене заштите. Према наводима лекара КПЗ-а у Београду – Падинској Скели, често се дешава да је немогуће споразумети се са овим лицима, што знатно отежава постављање дијагнозе и њихово лечење.

3.

УТВРЂЕНО

Документација о поступању према странцима који бораве у Прихватилишту за странце, а која се сачињава ради заштите њихових права и интереса, постоји искључиво на српском језику, што знатно отежава упознавање странца са процедурама кроз које пролази током пријема и о његовој правној и фактичкој ситуацији. Образац о правима израђен је поред српског и на енглеском језику, али не разумеју сви странци енглески језик.

Службеници Прихватилишта за странце са странцима који не говоре ни српски ни енглески језик комуницирају, чак и приликом предузимања одређених службених радњи, уз помоћ лица, најчешће других странаца, која се затекну у Прихватилишту и разумеју енглески језик и језик којим говори странац који не зна наведена два језика.

РАЗЛОЗИ

Имигранти лишени слободе би ... требали бити изричито обавештени, без одлагања и на језику који разумеју, о својим правима и поступку који се примењује на њих.

ЦПТ је уочио да су ови захтеви испуњени само у неким земљама. Посебно, делегације су у више наврата током посета среле притворене имигранте који очигледно нису били у потпуности информисани на језику који разумеју о свом законском положају. У циљу превазилажења ових проблема, притвореним имигрантима треба системски обезбедити документ који објашњава процедуру која је примењива на њих и који их обавештава о њиховим правима. Овај документ би требало да буде доступан на језицима које најчешће говоре они на које се односи и, ако је потребно, треба прибегавати услугама преводиоца.²⁰

Пацијент има право да од надлежног здравственог радника благовремено добије обавештење које му је потребно како би донео одлуку да пристане или не пристане на предложену медицинску меру. Ако пацијент не познаје језик који је у службеној употреби на територији здравствене установе, мора му се обезбедити преводилац, а ако је пацијент глувонем, мора му се обезбедити тумач, у складу са законом.²¹

ПРЕПОРУКА

Министарство унутрашњих послова ће обезбедити да обрасци записника о отпусту странца из Прихватилишта, потврде о привремено одузетим предметима од странца,

²⁰ Стандарди Европског комитета за спречавање мучења (2002) 1 - Rev. 2015, т. 30. Извода из VII Општег извештаја [CPT/Inf (97) 10], објављеног 1997. год.

²¹ Закон о правима пацијената ("Сл. гласник РС", бр. 45/13), чл. 11. ст. 1. и 5.

као и образац о правима странца буду преведени и доступни на језицима које разуме највећи број странаца који бораве у Прихватилишту (енглески, арапски, фарси, урду итд.).

Министарство унутрашњих послова ће у случајевима неопходности јасне и прецизне комуникације службеника Прихватилишта и здравствених радника са странцима који не разумеју српски ни енглески језик обезбеђивати преводиоца на језик који разумеју.

6. Приступ поступку азила

Према службеним наводима, смештени странци се обавештавају о праву да траже азил. У случају да лица смештена у Прихватилишту изразе намеру за тражење азила, о томе се сачињава службена белешка и обавештава се Канцеларија за азил. Службеници Прихватилишта воде лице до Центра за азил (најчешће у Крњачи). Од почетка 2016. године 22 лица су током боравка у Прихватилишту изразила намеру за тражење азила у Републици Србији и сва су пребачена у Центар за азил у Крњачи.

7. Употреба средстава принуде

Према службеним наводима и доступној документацији, од фебруара 2016. године средство принуде везивање је било примењено 23 пута и то искључиво приликом превоза лица, осим када су лица била транспортована специјализованим полицијским возилима. Пракса да се увек приликом транспорта лице које се доводи везује средствима за везивање је установљена Упутством о поступању према доведеним и задржаним лицима²² и супротна је одредбама Закона о полицији²³ и јасно установљеним принципима Европског суда за људска права, који су обавезујући за Србију. Наиме, према овим принципима употреба средстава принуде против лица лишених слободе која није апсолутно неопходна нарушава људско достојанство и у начелу представља повреду права гарантованог чланом 3. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода.²⁴ Употреба средстава принуде мора бити разумна, неопходна и сразмерна опасности због које јој се прибегава. Полицијским службеницима би требало препустити да у свакој појединачној ситуацији, узимајући у обзир све објективне околности, процене да ли је неопходно применити средства принуде и у којој мери. При томе би полицијским службеницима требало бити дато упутство о томе које чињенице би требало да имају у виду када доносе одлуку о томе да ли је употреба средстава принуде неопходна (на пример, може им се сугерисати да приликом доношења одлуке о употреби средстава за везивање узимају у обзир године, пол, раст, физичку снагу и физичко стање особе коју је потребно довести).

4.

УТВРЂЕНО

Полицијски службеници Прихватилишта за странце готово увек употребљавају средства за везивање приликом транспорта странаца, без обзира на то да ли су испуњени услови

²² 01 бр. 7989/12-10 од 10. 12. 2012. год.

²³ чл. 114. Закона о полицији ("Сл. гласник РС", бр. 6/16) прописује да се средства за везивање могу употребити ради спречавања напада, отпора, бекства или самоповређивања лица, док чл. 255. Закона предвиђа да ранији прописи (међу њима и Упутство) остају на снази до доношења прописа којим се стављају ван снаге, уколико нису у супротности са одредбама овог Закона

²⁴ Види, на пример, пресуду Европског суда за људска права у предмету *Берлински против Пољске* (представке број 27715/95 и 30209/96), параграф 59.

за примену ове мере прописани Законом о полицији, осим када се странци транспортују специјализованим полицијским возилима.

РАЗЛОЗИ

Лица одговорна за примену закона могу прибећи употреби силе само ако је то заиста неопходно, и то у оној мери у којој то захтева вршење њихове дужности.²⁵

Лица одговорна за спровођење закона поштоваће закон и овај Кодекс. Они ће, такође, спречавати свако кршење закона или овог кодекса и одлучно се супротстављати томе, колико год је то у њиховој моћи.²⁶

Службена лица која спроводе закон ће у вршењу својих дужности, колико год је могуће, примењивати ненасилна средства пре прибегавања употреби силе или ватреног оружја. Они могу употребити силу или ватрено оружје само ако друга средства постану неефикасна или се од њих не може очекивати да постигну жељени ефекат. Када год је законита употреба силе или ватреног оружја неизбежна, службена лица која спроводе закон ће: ограничено их примењивати и деловати у зависности од озбиљности прекршаја и легитимног циља који се жели постићи; свести на минимум штету и повреду и поштовати и чувати људски живот; осигурати да се подршка и медицинска помоћ пружи свакој повређеној или угроженој особи у најранијем могућем тренутку; осигурати да су рођаци или блиски пријатељи повређене или угрожене особе обавештени у најкраћем могућем року.²⁷

У погледу поступања према особи лишеној слободe, свако прибегавање физичкој принуди које није апсолутно неопходно услед њеног понашања нарушава људско достојанство и у начелу представља повреду права гарантованог у члану 3 Конвенције за заштиту људских права и основних слобода.²⁸

Обављање полицијских послова заснива се на начелима професионализма, деполитизације, сарадње, економичности и ефикасности, законитости у раду и сразмерности у примени полицијских овлашћења, као и других начела којима је уређено деловање органа државне управе, деловање државних службеника и поступање у управним стварима.

У обављању полицијских послова дозвољено је примењивати само мере и средства принуде која су утврђена законом и којима се резултат постиже без или са што мање штетних последица по лице према коме се мере предузимају.²⁹

Пре примене полицијског овлашћења полицијски службеник дужан је да се увери да су испуњени сви законски услови за примену овлашћења и одговоран је за ту процену.

Приликом примене полицијских овлашћења полицијски службеник поступа у складу са законом и другим прописом и поштује стандарде постављене Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, Основним принципима УН о употреби силе и ватреног оружја од стране службених лица која спроводе закон, Европским кодексом полицијске етике и другим међународним актима који се односе на Полицију.³⁰

Примена полицијског овлашћења мора бити сразмерна потреби због које се предузима. Примена полицијског овлашћења не сме изазвати веће штетне последице од оних које би наступиле да полицијско овлашћење није примењено. Између више полицијских овлашћења примениће се оно

²⁵ Кодекс понашања лица одговорних за примену закона, усвојен резолуцијом Генералне скупштине УН бр. 34/169 од 17.12.1979. год, чл. 3.

²⁶ Кодекс понашања лица одговорних за примену закона, усвојен резолуцијом Генералне скупштине УН бр. 34/169 од 17.12.1979. год, чл. 8. ст. 1.

²⁷ Основни принципи УН о употреби силе и ватреног оружја од стране службених лица која спроводе закон, принципи бр. 4. и 5.

²⁸ пресуда Европског суда за људска права у предмету *Берлински против Пољске* (представке број 27715/95 и 30209/96), параграф 59

²⁹ Закон о полицији, чл. 32.

³⁰ Ibid, чл. 65. ст. 1. и 4.

којим се задатак може извршити са најмање штетних последица и за најкраће време. Приликом примене средстава принуде настојаће се да њихова употреба буде поступна, односно од најлакшег према тежем средству принуде и, у сваком случају, уз минимум неопходне силе.³¹

Полицијски службеник средстава принуде употребиће само ако се на други начин не може извршити задатак и то суздржано и сразмерно опасности која прети законом заштићеном добру и вредности, односно тежини дела које се спречава или сузбија.

Полицијски службеник увек ће употребити најблаже средство принуде којим се може постићи законити циљ, сразмерно разлогу употребе и на начин којим се службени задатак извршава без непотребних штетних последица.³²

Средства за везивање могу се употребити за спречавање напада, отпора, бекства или самоповређивања лица.³³

ПРЕПОРУКА

Министарство унутрашњих послова ће изменити Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима тако што ће прописати да ће се средства за везивање користити само када је то заиста неопходно, а не увек приликом транспорта сваког лица, као што је сада предвиђено.

У Прихватилишту за странце полицијски службеници неће увек приликом транспорта странаца службеним возилом свако лице везивати, већ ће то чинити само када сматрају да је то неопходно, у законом предвиђеним случајевима.

Током 2016. године остала средства принуде нису употребљавана, јер за тим није ни било потребе. Оправданост употребе средстава принуде у првом степену врши управник Прихватилишта, затим начелник Одељења за странце, а коначну оцену даје начелник Управе граничне полиције.

Увидом у документацију, тим НПМ утврдио је да је Прихватилиште за странце у Падинској Скели поступило по препоруци НПМ из претходног извештаја о посети, имајући у виду да се након сваке употребе средстава принуде сачињавају потпуни извештаји, као и да се о томе води уредна евиденција. Ипак, у појединим случајевима употребе средстава за везивање је уочено да у извештајима није оцењена оправданост и правилност употребе средстава принуде. Иако се средства за везивање у Прихватилишту употребљавају, како је то горе описано, приликом транспорта странаца, у складу са Упутством о поступању према доведеним и задржаним лицима, став је НПМ-а да је оправданост и правилност сваке појединачне употребе средстава за везивање потребно да оцени овлашћени полицијски службеник, ма колико везивање представљало рутинску радњу полицијских службеника и непосредну примену директиве предвиђене Упутством. На овај начин се приликом обављања полицијских послова, осим доследног поштовања законских и подзаконских норми, постиже примена начела законитости у раду и сразмерности у примени полицијских овлашћења и испуњавају стандарди полицијског поступања који се односе на поштовање законитости и сузбијање незаконитости, сразмерност у употреби средстава принуде, забрану мучења и примене нечовечних и понижавајућих поступака и придржавање професионалног понашања и интегритета.³⁴

³¹ Ibid, чл. 68.

³² Ibid, чл. 105, ст. 2 и 3.

³³ Ibid, чл. 114, ст. 1.

³⁴ Правилник о техничким обележјима и начину употребе средстава принуде ("Сл. гласник РС", бр. 19/07, 112/08 и 115/14), чл. 23. ст. 1: Ради стручне и законите употребе средстава принуде и, с тим у вези, спречавања и сузбијања прекорачења, злоупотребе или друге примене средстава принуде у сврхе за које нису намењена, односно у неслужбене сврхе приликом допунског рада или у другим ситуацијама ван вршења службе у

5.

<p>УТВРЂЕНО</p> <p>Оправданост и правилност употребе средстава принуде (средстава за везивање) од стране полицијских службеника у Прихватилишту за странце нису оцењени у свим случајевима употребе.</p>
<p>РАЗЛОЗИ</p> <p><i>О свакој употреби средстава принуде полицијски службеник у писаном облику подноси извештај надређеном полицијском службенику што је пре могуће, а најкасније 24 часа од употребе средстава принуде. Извештај садржи податке о средству принуде и против кога је употребљено, разлозима и основу употребе и другим чињеницама и околностима од значаја за оцену оправданости и правилности употребе средстава принуде. Оправданост и правилност употребе средстава принуде оцењује овлашћени полицијски службеник или комисија састављена од најмање три члана.³⁵</i></p> <p><i>О свакој употреби средстава принуде полицијски службеник преко дежурне службе одмах обавештава непосредног старешину, а најкасније у року од 24 сата од употребе средства принуде подноси о томе извештај у писменом облику непосредном старешини. Непосредни старешина мора сваку употребу средства принуде да провери и оцени да ли је средство принуде употребљено оправдано и правилно, изузев ако је за процену оправданости и правилности употребе образована посебна комисија.³⁶</i></p>
<p>ПРЕПОРУКА</p> <p>Овлашћени полицијски службеник у Прихватилишту за странце ће проверити сваку употребу средстава принуде од стране полицијских службеника који раде у Прихватилишту и оценити да ли је средство принуде у конкретном случају употребљено оправдано и правилно.</p>

8. Здравствена заштита

У Прихватилишту за странце нема лекара, нити другог здравственог радника, па се за потребе здравствене заштите странаца користе услуге лекара Казено-поправног завода у Београду – Падинској Скели, који је у непосредној близини. Запослени Прихватилишта су навели да није пракса да се по пријему у Прихватилиште врши лекарски преглед странца, већ се преглед обавља само када запослени процене да доведени странац има одређени здравствени проблем или на захтев самог странца смештеног у Прихватилиште.

У Прихватилишту за странце се води "Књига лекарских прегледа странаца", у коју се уносе следећи подаци: редни број прегледа; име и презиме; датум и час прегледа; разлог прегледа; терапија; потпис лекара и потпис службеног лица. На овај начин службеници Прихватилишта, који су немедицинско особље, имају увид у податке о здравственом стању странаца и преписану терапију. Увидом у Књигу је утврђено да је од почетка 2016. године до тренутка посете обављено 195 лекарских прегледа.

Лекар уноси податке само у ову Књигу, а за прегледано лице не отвара здравствени картон нити о обављеним прегледима води евиденцију. Према наводима лекара КПЗ-а у Београду

полицији, непосредне старешине у полицији врше унутрашњу контролу оправданости и правилности употребе средстава принуде.

³⁵ Закон о полицији, чл. 108, ст. 1. – 3.

³⁶ Правилник о техничким обележјима и начину употребе средстава принуде, чл. 24. ст. 1. и 3.

- Падинској Скели, прегледи се обављају без присуства полицијских службеника. У случају одређивања терапије, страним држављанима се преписују и дају лекови којима располаже Завод. Уколико је потребно пружити услуге здравствене заштите деци, она се на основу издатог упута упућују педијатру у Дом здравља Палилула. Ако је потребно обавити одређени специјалистички преглед или лице упутити у неку од здравствених установа, лекар Завода издаје упут. Током 2016. године није било случајева да су лица упућивана на болничко лечење, јер није било потребе за тим.

Такође, у случају потребе обавља се и лекарски преглед пре депортације, а према наводима, до сада није било случајева да принудно удаљење није извршено услед лошег здравственог стања лица. Међутим, било је и случајева да је поступак принудног удаљења спровођен уз пратњу лекара Министарства унутрашњих послова или Завода за заштиту радника МУП-а. У случају потребе лицима се пре удаљења пружа и психолошка подршка, што је у складу са препоруком НПМ из претходног извештаја о посети.

Као највећи проблем у раду, лекар Завода истакао је отежану комуникацију са странцима који нису држављани република бивше СФРЈ.

6.

УТВРЂЕНО

Организација здравствене заштите странаца којима је одређен боравак у Прихватилишту за странце и заштита података о њиховом здравственом стању и преписаној терапији имају битне недостатке.

РАЗЛОЗИ

Као минимум, особа са признатом квалификацијом медицинске струке мора бити свакодневно присутна у свим центрима за притворене нерегуларне мигранте. Посебно, та особа би требало да обави почетни систематски преглед нових странаца (нарочито у вези са преносивим болестима, укључујући и туберкулозу), да прима захтеве за лекара, да обезбеди и дистрибуира преписане лекове, чува медицинску документацију и контролише опште хигијенске услове.³⁷

Здравствена установа, приватна пракса, установе социјалне заштите, заводи за извршење заводских санкција, факултети здравствене струке који обављају одређене послове здравствене делатности, као и друга правна лица која обављају одређене послове здравствене делатности у складу са законом, дужни су да воде здравствену документацију и евиденцију и да у прописаним роковима достављају индивидуалне, збирне и периодичне извештаје надлежном заводу, односно институту за јавно здравље, као и другим организацијама на начин прописан посебним законом. Загарантована је тајност података из медицинске документације пацијената која се обрађује и доставља за индивидуалне, збирне и периодичне извештаје из става 1. овог члана, односно која се обрађује за здравствену документацију и евиденције.

Здравствена установа, приватна пракса, као и друга правна лица из става 1. овог члана дужна су да чувају медицинску документацију пацијената од неовлашћеног приступа, копирања и злоупотребе, независно од облика у коме су подаци из медицинске документације сачувани (папир, микрофилм, оптички и ласер дискови, магнетни медији и др.), у складу са законом. Вођење здравствене документације и унос података у здравствену документацију искључиво обављају овлашћена лица, у складу са законом.³⁸

³⁷ Стандарди Европског комитета за спречавање мучења (2002) 1 - Rev. 2015, т. 91. Извода из XIX Општег извештаја [СРТ/Inf (2009) 27], објављеног 2007. год.

³⁸ Закон о здравственој заштити ("Сл. гласник РС", бр. 107/05,72/09 -др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13 - др. закон, 93/14, 96/15 и 106/15), чл. 73. ст. 1. - 4.

Пацијент има право на поверљивост свих личних информација, које је саопштио надлежном здравственом раднику, односно здравственом сараднику, укључујући и оне које се односе на стање његовог здравља и потенцијалне дијагностичке и терапијске процедуре, као и право на заштиту своје приватности током спровођења дијагностичких испитивања и лечења у целини.

Забрањено је да надлежни здравствени радник, односно здравствени сарадник, саопшти другим лицима личне информације из става 1. овог члана.³⁹

Подаци о здравственом стању, односно подаци из медицинске документације, спадају у податке о личности и представљају нарочито осетљиве податке о личности пацијента, у складу са законом.

Податке из става 1. овог члана, дужни су да чувају сви здравствени радници, односно здравствени сарадници, као и друга лица запослена у здравственим установама, приватној пракси, организационој јединици високошколске установе здравствене струке која обавља здравствену делатност, другом правном лицу које обавља одређене послове из здравствене делатности у складу са законом, организацији обавезног здравственог осигурања, као и правном лицу које обавља послове добровољног здравственог осигурања, код којих је пацијент здравствено осигуран, а којима су ти подаци доступни и потребни ради остваривања законом утврђених надлежности.⁴⁰

Дужности чувања података из члана 21. став 1. овог закона, надлежни здравствени радници, односно здравствени сарадници, као и друга лица запослена код послодаваца из члана 21. став 2. овог закона, могу бити ослобођени само на основу писменог пристанка пацијента, односно његовог законског заступника, или на основу одлуке суда.

Ако је пацијент, односно законски заступник, писменом изјавом или овлашћењем овереним код надлежног органа, а које се чува у медицинској документацији, дао пристанак на саопштавање података о здравственом стању, надлежни здравствени радник може саопштити податке о здравственом стању пацијента.⁴¹

Подаци који се односе на националну припадност, расу, пол, језик, вероисповест, припадност политичкој странци, синдикално чланство, здравствено стање, примање социјалне помоћи, жртву насиља, осуду за кривично дело и сексуални живот могу се обрађивати на основу слободно датог пристанка лица, осим када законом није дозвољена обрада ни уз пристанак.

Изузетно, подаци који се односе на припадност политичкој странци, здравствено стање и примање социјалне помоћи, могу се обрађивати без пристанка лица, само ако је то законом прописано.

У случају из ст. 1. и 2. овог члана, обрада мора бити посебно означена и заштићена мерама заштите.⁴²

Европски комитет за спречавање мучења у својим извештајима о посети Азербејџану⁴³ и Немачкој⁴⁴ заузео је следеће ставове:

- код пружања здравствене заштите лицима која су лишена слободе од полиције тајност медицинских података мора бити стриктно чувана не прејудуцирајући право задржане особе да ће користити те медицинске податке;
- медицински подаци (нпр. чињенице да је задржана особа оболела од заразне болести као што је туберкулоза, хепатитис или ХИВ) које лекар забележи у уобичајеним извештајима не треба да буду рутински доступни полицијским службеницима. По правилу, ове информације треба учинити доступне полицијским службеницима само када је то од значаја за конкретан случај.

³⁹ Закон о правима пацијената, чл. 14. ст. 1. и 2.

⁴⁰ Ibid, чл. 21. ст. 1. и 2.

⁴¹ Ibid, чл. 22. ст. 1. и 2.

⁴² Закон о заштити података о личности ("Сл. гласник РС", бр. 97/08, 104/09 - др. закон, 68/12 - одлука УС и 107/12), чл. 16. ст. 1. - 3.

⁴³ СРТ/Инф (2004) 36 § 36

⁴⁴ СРТ/Инф (2007) 18 § 29.

ПРЕПОРУКА

Министарство унутрашњих послова ће у Прихватилишту за странце обезбедити пружање континуиране здравствене заштите странцима који бораве у овој установи.

Здравствену документацију и евиденцију о лечењу странаца водиће здравствени радник, а подаци из здравствене документације и евиденције неће бити доступни немедицинском особљу.

Медицинску терапију (лекове и слично) странцима који бораве у Прихватилишту ће делити искључиво медицинско особље.

9. Разговор са затеченим странцима

У тренутку посете, у Прихватилишту је било смештено 7 странаца (Бивша Југословенска Република Македонија, Босна и Херцеговина, Народна Демократска Република Алжир, Демократска Република Конго и Краљевина Мароко). Тим НПМ је обавио разговор са три страна држављанина (држављанином Босне и Херцеговине, Краљевине Мароко и Народне Демократске Републике Алжир). Наведена лица су смештена у Прихватилиште до отпочињања поступка принудног удаљења на основу правноснажне судске пресуде, којом им је поред кривичне санкције, изречена и мера безбедности протеривања странца из земље. Сем проблема у комуникацији са запосленима у Прихватилишту нису имали друге притужбе на поступање запослених, исхрану и слично.